

MUISTIO

Ympäristölakimies Leena Eränkö

3.3.2009

SISÄLLYSLUETTELO

Onnettomuusajoneuvojen siirtäminen tehostuu	2
Kunnan siirtovarasto	2
1. Siirtämiseen toimivaltaisista viranomaisista	2
2. Siirtämisen perusteista	2
2.1 Onnettomuusajoneuvon siirto maantieltä tai kadulta varastoon (4 § 1 mom.)	3
2.2 Onnettomuusajoneuvon siirto yksityiseltä tieltä varastoon (4 § 2 mom.)	4
2.3 Poliisin siirtovelvollisuus vahinkopaikalta (4 § 3 mom.)	4
2.4 Virheellisesti pysäköity ajoneuvo (5 §)	4
2.5 Virheellisesti pysäköity ajoneuvo, yksityinen alue (5 § 2 mom)	5
2.6 Poliisin siirtovelvollisuus, virheellinen pysäköinti (5 § 3 mom)	5
2.7 Pelastustielle pysäköidyn ajoneuvon siirto (5 § 4 mom.)	5
2.8 Siirto tiealueella tehtävän työn perusteella (6 §)	5
2.9 Tiealueella järjestettävä tapahtuma (6 §)	6
2.10 Hylätty ajoneuvot (7 §)	6
2.11 Romuajoneuvon siirto (8 §)	7
3. Korvaus siirtokustannuksista	8
3.1 Kunnassa on syytä tarkistaa siirtokustannuksia koskeva taksan ajantasaisuus	8
4. Menettelyistä	9
4.1 Lähisiirto	9
4.2 Siirtopöytäkirja ja ilmoitus lähisiirrosta	9
4.3 Varastosiiro	10
4.4 Varastosiiirrosta siirtopäätös (9 §)	10
4.5 Siirtopäätöksen tiedoksianto	10
4.6 Muutoksenhaku siirtopäätökseen	11
4.7 Romuajoneuvo, ilmoitus ennen siirtämistä	11
4.8 Romuajoneuvon siirtopöytäkirja	12
4.9 Korvauspäätös (10 §)	12
4.10 Korvauspäätöksen tiedoksianto	13
4.11 Korvauksen periminen (11 §)	13
4.12 Ajoneuvon siirtyminen kunnan omistukseen, pöytäkirja (12 §)	13
5 Yhteistyö (14 §)	14

ONNETTOMUUSAJONEUVOJEN SIIRTÄMINEN TEHOSTUU

Laki ajoneuvojen siirtämisestä (828/2008) tulee voimaan 1.4.2009. Samalla kumotaan laki ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä (151/1975).

Uusi laki selkeyttää eri viranomaisten tehtäviä ja valtuuksia ajoneuvoja siirrettäessä. Ajoneuvojen siirtoa teiden ja katujen varsilta nopeutetaan. Ajoneuvojen varastointiaika lyhenee aikaisemmasta kolmesta kuukaudesta yhteen kuukauteen.

Tiehallinto ja kunnat ovat kumpikin omilla alueillaan tienpitoviranomaisina pääsääntöisiä toimijoita ajoneuvoja siirrettäessä. Kunnallisilla pysäköinninvalvojilla on myös siirtovaltuuksia. Yksityisiltä teiltä ja alueilta sekä maastosta kunta suorittaa siirrot alueen haltijan perustellusta pyynnöstä. Poliisi on velvollinen siirtämään ajoneuvon vain, jos ajoneuvosta aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle.

Tässä muistiossa tarkastellaan uuden lain sisältöä, siirtoerusteita ja lain soveltamiseen liittyviä menettelyjä lähinnä kunnan viranomaisten näkökulmasta. Muistio perustuu osin lakia koskevaan hallituksen esitykseen (HE 78/2008 vp) ja sen laatimisessa on pidetty yhteyttä liikenne- ja viestintäministeriön sekä Tiehallinnon asiantuntijoihin. Kuntaliiton internetsivuille on tarkoitus tarvittaessa valmistella lisää aineistoa ajoneuvojen siirtämiseen liittyvistä asioista.

KUNNAN SIIRTOVARASTO

Kuten nykyisenkin lain nojalla, kunnalla tulee olla käytettävissään siirrettyjen ajoneuvojen säilyttämistä ja muuta käsittelyä varten varasto (3 §). Varastoon siirretyn ajoneuvon säilyttämisen ja muun käsittelyn järjestämisestä vastaa kunta.

Lain perustelujen mukaan varastolla tarkoitetaan samaa kuin vanhassa laissa. Lain sanamuodossa ei enää nimenomaan edellytetä aitaamista tai lukitsemista eikä poliisin hyväksyntää. Käytännössä turvallisuusnäkökohdat yleensä edellyttävät aitaamista ja lukitsemista. Ympäristöhaittojen ehkäisy saattaa edellyttää erityisiä varustuksia, vaikka aluetta ei käytettäisikään varsinaisena romuajoneuvojen vastaanotto- tai varastointipaikkana, josta säädetään romuajoneuvoasetuksessa (581/2004). Linkki asetukseen finlexissä: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040581>.

Siirrettävät ajoneuvot siirretään niiden sijaintipaikan kunnan nimeämään varastoon, jollei ajoneuvoa siirretä sen sijaintipaikan välittömään läheisyyteen lain 2 §:n 4 kohdan mukaisena lähisiirtona. Myös Tiehallinto käyttää kunnan varastoa. Estettä ei ole edelleenkään sille, että kaksi tai useampi kunta järjestää yhteistyössä varaston pitämisen. Varaston toiminta voidaan myös ostaa yksityiseltä yritykseltä ostopalveluna. Ajoneuvon omistajaan ja muihin kolmansiin tahoihin nähden kunta on kuitenkin vastuussa palvelusta. Jos varastoon siirrettyä ajoneuvoa ei haeta määräaikana, se siirtyy kunnan omistukseen.

Kunnan tulee ilmoittaa Tiehallinnolle kunnan siirrettyjen autojen varaston sijainti ja sen käyttämiseen liittyvät seikat. Ainakin seuraavat tiedot ovat tarpeen: varaston nimi, osoite, aukioloaika, puhelin, s-posti, www-osoite, mahdollisuuksien mukaan myös yhteyshenkilö ja tämän yhteystiedot. Tiedot voi lähettää sähköpostilla osoitteeseen: leena.rouhiainen@tiehallinto.fi

1 SIIRTÄMISEEN TOIMIVALTAISISTA VIRANOMAISISTA

Ajoneuvon siirtämisen perusteita koskevissa säännöksissä on säädetty myös siitä, mitkä viranomaiset kussakin tapauksessa ovat toimivaltaisia siirtämiseen tai kuten käytännössä usein tapahtuu, siirrättämiin alalla toimivan yrittäjän palveluja käyttäen. Näitä viranomaisia ovat tienpitoviranomaiset, kunnallinen pysäköinninvalvoja, poliisi ja kunta.

Tienpitoviranomaisella tarkoitetaan Tiehallintoa valtion pidettävänä olevien teiden (maanteiden) osalta ja kunnan tienpidosta huolehtivaa viranomaista katujen ja muiden kunnan pidettävänä olevien teiden osalta. Kunnallisesta pysäköinninvalvojasta on säädetty pysäköintivirhemaksusta annetussa laissa (246/1970). Linkki lakiin finlexissä: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1970/19700248>

Laissa on lisäksi säädetty kunnalle yksityisiin alueisiin ja teihin sekä romuajoneuvoihin liittyviä tehtäviä. Tältä osin tulee määriteltäväksi kunnan johtosäännöillä, mikä viranomaisen näistä tehtävistä kunnassa huolehtii. Käytännössä lienee yleensä tarkoituksenmukaista yhdistää nämä tehtävät samalle viranomaiselle, joka huolehtii tienpitoviranomaiselle kuuluvista siirtotehtävistä. Toimivaltaa on tarkoituksenmukaisesti siirtää yhdelle tai useammalle viranhaltijalle. Siltä osin kun kysymyksessä on julkisen vallan käyttöä sisältävät toimenpiteet toimivaltaa voidaan siirtää lähinnä viranhaltijalle. Tehtäviin liittyvää operatiivista palvelua voi suorittaa myös työsopimussuhteinen henkilöstö tai se voidaan ostaa yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

2 SIIRTÄMISEN PERUSTEISTA

Uudessa siirtolaissa ajoneuvon siirtäminen voi perustua onnettomuustilanteeseen, virheelliseen pysäköintiin, kunnossapito- tai rakennustyöhön, tiealueella järjestettävään tapahtumaan, ajoneuvon hylkäämiseen tai siihen, että kyseessä on romuajoneuvo. Yleensä ajoneuvon omistajalla tai haltijalla on ensisijainen velvollisuus ajoneuvon siirtämiseen ja viranomaisten puuttuminen asiaan johtuu siitä, että tuo velvollisuus on laiminlyöty.

2.1 Onnettomuusajoneuvon siirto maantieltä tai kadulta varastoon (4 § 1 mom.)

Tienpitoviranomainen eli Tiehallinto tai kunta on velvollinen siirtämään vastuullaan olevalle tieosuudelle jätetyn onnettomuusajoneuvon kunnan varastoon, jos ajoneuvo vielä kahden vuorokauden kuluttua onnettomuudesta on tapahtumapaikalla. Käytännössä kahden vuorokauden aika lasketaan siitä, kun tienpitäjä on saanut tiedon onnettomuusajoneuvosta.

On huomattava, että tässä on kyse nimenomaan tienpitäjän **siirtovelvollisuudesta**.

Tieliikennelain 60 §:ssä on säännökset onnettomuusajoneuvojen siirtämisestä eräissä tapauksissa. Tämän lainkohdan nojalla onnettomuuteen osallisen tienkäyttäjän on ensisijaisesti huolehdittava ajoneuvon mahdollisimman pikaisesta siirtämisestä silloin, kun ajoneuvo on onnettomuuden jälkeen jäänyt paikkaan, jossa pysäyttäminen tai pysäköinti on kielletty. Kuljettajalla on sama siirtovelvollisuus silloin, kun ajoneuvon on tullut moottorivika. Vakavissa henkilövahinkoon tai kuolemaan johtaneissa onnettomuuksissa siirto edellyttää yleensä poliisin lupaa.

Tieliikennelain yleissäännöksen lisäksi on nyt uudessa laissa siirtoa koskeva erityissäännös. Ajoneuvon omistajalle, haltijalle ja kuljettajalle on säädetty velvollisuus siirtää ajoneuvo pois liikennevahinkopaikalta viimeistään kahden vuorokauden kuluessa liikennevahingosta. Jos tämä velvollisuus laiminlyödään, tienpitoviranomainen siirtää ajoneuvon liikennevahinkopaikalta 3 §:ssä tarkoitettuun kunnan osoittamaan varastoon. Tämä on säädetty tienpitoviranomaisen nimenomaiseksi velvollisuudeksi. Se, onko ajoneuvo ollut onnettomuudessa, arvioidaan ulkoisten seikkojen perusteella. Pykälä ei koske moottorivian johdosta teille jääneitä ajoneuvoja, sillä moottorivikaa on vaikea todeta ulkoisten seikkojen perusteella. Moottorivian takia teille jääneisiin ajoneuvoihin sovelletaan tarvittaessa virheellistä pysäköintiä koskevaa 5 §:ää.

Maantielain 11 §:n mukaan Tiehallinto on maanteiden tienpitäjä ja tienpitoviranomainen. Asemakaava-alueen katujen kadunpitäjänä on kunta. Toimintavastuu on kulloinkin sillä tienpitoviranomaisella, jonka ylläpitämällä tiellä liikennevahinko on tapahtunut. Tienpitoviranomaisen toimintavelvollisuus koskee myös niitä ajoneuvoja, jotka ovat liikennevahingon takia ajautuneet selvästikin tiealueen ulkopuolelle kuten esimerkiksi tien viereiselle pellolle tai yksityiselle pihalle.

Toinen tienpitoviranomainen voi kuitenkin ajoneuvon siirrosta vastuussa olevan tienpitoviranomaisen pyynnöstä käytännössä suorittaa siirtotoimenpiteitä, jos nämä siitä keskenään nimenomaisesti siten sopivat. Tässäkin tapauksessa vastuu toimista ajoneuvon omistajaan ja muihin kolmansiiin tahoihin nähden on kuitenkin ensisijaisesti aina liikennevahinkopaikan tien hoitovastuussa olevalla tienpitoviranomaisella.

2.2 Onnettomuusajoneuvon siirto yksityiseltä tieltä varastoon (4 § 2 mom.)

Yksityisellä tiellä tapahtuneen liikennevahingon osalta kunta siirtää yksityisen tien tienpitäjän perustellusta pyynnöstä ajoneuvon 3 §:ssä tarkoitettuun varastoon. Perusteltu pyyntö tarkoittaa sitä, että pyyntö on perusteeltaan asianmukainen ja tosiasioihin perustuva. Siten yksityisten teiden tienpitäjällä ei ole ehdotonta velvollisuutta pyytää ajoneuvon siirtoa, mikä johtuu yksityisten teiden oikeudellisesta asemasta. Toisaalta kunnalla ei myöskään ole oikeutta omasta aloitteestaan toimittaa siirtoja yksityisellä tiellä, vaan

toimenpiteisiin ryhtyminen edellyttää aina yksityisen tienpitäjän nimenomaista pyyntöä. Käytännössä pykälän 1 momentissa tarkoitettu kahden vuorokauden aika luetaan näissä tapauksissa alkavaksi siitä, kun yksityinen tienpitäjä esittää pyynnön siirron toimittamisesta kunnalle, jollei pyynnön esittäjä esitä tai jos muutoin ei saada luotettavasti selvitystä liikennevahingon tapahtuma-ajasta. Yksityisen tien tienpitäjänä toimii yleensä yksityinen tiekunta. Yksityisellä tiellä siirtopyynnön esittäjä on hoitokunta tai toimitsijamies silloin, kun tieosakkaat ovat perustaneet tiekunnan. Jos tiekuntaa ei ole, voi joku tieosakkaista esittää siirtopyynnön. Joissakin kunnissa yksityisteiden hoidosta ja kunnossapidosta huolehtii kunta sopimuksen perusteella. Silloin myös kunta voi asemavaltuutuksen perusteella esittää siirtopyynnön.

2.3 Poliisin siirtovelvollisuus vahinkopaikalta (4 § 3 mom.)

Koska yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvominen kuuluu poliisin tehtäviin, 4 §:n 3 momentissa säädetään, että jos ajoneuvon sijainti vahinkopaikalla aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle, poliisi on velvollinen viipymättä toimittamaan ajoneuvon lähi- tai varastosiirron. Tämä toteutetaan poliisin kussakin yksittäistapauksessa suorittaman arvioinnin perusteella joko 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettuna lähisiirtona tai 2 §:n 5 kohdassa tarkoitettuna varastosiirtona.

Todettakoon, että esimerkiksi maantiellä tapahtuneessa liikenneonnettomuudessa, jossa poliisi on ensin lähisiirtänyt onnettomuusajoneuvon vaikkapa maantieltä viereisen yksityistien pientareelle, ajoneuvon lopullinen siirtäminen 3 §:ssä tarkoitettuun varastoon jää edelleenkin 1 momentissa tarkoitettun tienpitoviranomaisen eli esimerkiksi yleisellä tiellä Tiehallinnon vastuulle ja velvollisuudeksi, jollei ajoneuvon omistaja, haltija tai kuljettaja ole noutanut tai noudatuttanut ajoneuvoa pois onnettomuuspaikalta viimeistään mainitun kahden vuorokauden kuluessa liikenneonnettomuuden tapahtumisesta. Vaikka siis ajoneuvo olisi poliisin toimesta lähisiirretty liikenneturvallisuusperusteella yksityiselle tiealueelle, ei siirto jää riippumaan yksityisen tienpitäjän mahdollisesta tahdonilmaisesta. Siirtovelvollisuus lankeaa siten aina sille tienpitoviranomaiselle, jonka tiellä liikennevahinko on alun perin tapahtunut, vaikka ajoneuvo olisi liikennevahingon jälkeen ajautunut tai lähisiirretty minne tahansa. Poliisin tulee kuitenkin aina ilmoittaa tienpitoviranomaiselle, kun se on tehnyt lähisiirron onnettomuuspaikalla.

2.4 Virheellisesti pysäköity ajoneuvo (5 §)

Tienpitäjällä tai kunnallisella pysäköinninvalvojalla on oikeus siirtää pysäköimissäntöjen vastaisesti pysäköidyt ajoneuvot. Siirto tehdään joko varasto- tai lähisiirtona. Lähisiirto tarkoittaa ajoneuvon siirtämistä ajoneuvon alkuperäisen sijaintipaikan välittömään läheisyyteen sopivampaan paikkaan. Siirtoihin pätee sama kahden vuorokauden varoaika kuten onnettomuusajoneuvojen siirtoon. On huomattava, että tässä on kyse **oikeudesta** siirtää ajoneuvo. Siirtämiseen ei siten ole ehdotonta velvollisuutta, vaan harkintavalta jää kussakin yksittäistapauksessa toimivaltaiselle viranomaiselle. Harkinnan tulee kuitenkin syytä olla johdonmukaista ja tarpeisiin perustuvaa.

Oikeus siirtoon alkaa aikaisintaan 48 tunnin kuluttua virheellisen pysäköinnin alkamisesta eli siitä hetkestä, jona pysäköinti on muuttunut säännösten vastaiseksi. Pysäköimistä koskevia säännöksiä ovat muun muassa tieliikennelain 26 – 28 a §, joissa säädetään pysäköintikielloista sekä 60 §, jossa säädetään onnettomuusajoneuvon ja rikkoontuneen ajoneuvon siirtämisestä. Lisäksi esimerkiksi kunta voi antaa voittavia kuntakohtaisia määräyksiä pysäköinnistä kunnan alueella. Tienpitoviranomaisen osalta viitataan 4 §:n perusteluissa mainittuun vastuunjakoon kunnan ja maantielaisissa tarkoitettun tienpitoviranomaisen kesken. Suurimmissa kaupungeissa kunnalliset pysäköinninvalvojat huolehtivat pysäköintivirhemaksusta annetun lain (248/1970) säännösten nojalla pysäköinninvalvonnasta ja pysäköintivirhemaksujen määräämisestä. Siksi on perusteltua, että näissä kunnissa kunnallisilla pysäköinninvalvojilla on oikeus päättää ajoneuvon siirrosta silloin, kun ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevien säännösten vastaisesti.

Siirtolain säätämisen yhteydessä lisättiin tieliikennelain 28 §:ään uusi 2 momentti, jonka nojalla voidaan siirtää tiellä tai kadulla varastointitarkoituksessa säilytetty ajoneuvo, mistä on eräillä paikkakunnalla aiheutunut erityistä haittaa. Uuden säännöksen mukaan ”tielle ei saa jättää eikä tiellä saa säilyttää tai varastoida ajoneuvoa, jota tosiasiallisesti ei käytetä liikenteessä” (829/2008).

2.5 Virheellisesti pysäköity ajoneuvo, yksityinen alue (5 § 2 mom.)

Jos ajoneuvo on pysäköity pysäköimistä koskevan säännöksen vastaisesti yksityiselle alueelle tai maastoon, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja ovat toimivaltaisia viranomaisia. He voivat suorittaa lähi-

siirron tai siirtää ajoneuvon 3 §:ssä tarkoitettuun varastoon yksityisen alueen omistajan perustellusta pyynnöstä. Siirto voidaan yksityisen alueen omistajan pyynnöstä toteuttaa vasta kahden vuorokauden kuluttua siitä, kun tämä on esittänyt siirtopyynnön kunnalle. Tässäkin tilanteessa kahden vuorokauden aikaa voidaan pitää riittävänä kattamaan erilaiset erehdys-, vahinko- ja muut vastaavat tapaukset. Perusteltu pyyntö tarkoittaa tässä pykälässä kuten 4 §:ssä sitä, että pyyntö on asianmukainen ja lisäksi, että kyseessä todella on säännösten vastainen pysäköinti. Yleisesti liikenteeseen käytetyn yksityisen alueen laajuutta on kuvattu 2 §:n kohdalla. Siirtopyynnön tekijänä voi olla alueen omistaja tai haltija. Asunto- ja kiinteistöosa-alueyhtiöiden osalta siirtopyynnön tekemiseen oikeutetut henkilöt määräytyvät yhtiöoikeudellisten sääntöjen mukaan. Käytännössä pyynnön esittäjä lienee useimmiten isännöitsijä. Maasto on määritelty 2 §:n 3 kohdassa. Ehdotettu siirtosäännös koskee esimerkiksi puistoihin ja koulujen pihoilte luvattomasti pysäköityjä ajoneuvoja.

2.6 Poliisin siirtovelvollisuus, virheellinen pysäköinti (5 § 3 mom.)

Jos ajoneuvon pysäköinnistä aiheutuu vaaraa liikenneturvallisuudelle, poliisi on velvollinen toimittamaan ajoneuvon siirron viipymättä. Siirto toteutetaan siis välittömästi poliisin todettua tilanteen. Siirto toteutetaan poliisin kussakin yksittäistapauksessa suorittaman arvioinnin perusteella joko lähi- tai varastosiiirtona.

Tieliikennelain 27 §:n 1 momentissa kielletään ajoneuvon pysäköiminen sellaiseen paikkaan tai siten, että siitä aiheutuu vaaraa tai että liikenne tarpeettomasti estyy tai häiriytyy. Tämänkaltaisten tilanteiden varalta säädetään 5 §:n 3 momentin toisessa virkkeessä, että jos pysäköinnistä aiheutuu huomattavaa haittaa tien käytölle, poliisi, tienpitoviranomainen tai kunnallinen pysäköinninvalvoja voi siirtää ajoneuvon viipymättä. Näissäkin tilanteissa siirto toteutetaan välittömästi viranomaisen todettua tilanteen. Siirtolain käsite "huomattava haitta tien käytölle" tarkoittaa samaa kuin tieliikennelain 27 §:ssä.

2.7 Pelastustielle pysäköidyn ajoneuvon siirto (5 § 4 mom.)

Poliisilla on oikeus viipymättä toimittaa kiinteistön pelastustielle pysäköidyn ajoneuvon siirto. Pelastuslain (468/2003) 33 §:n mukaan kiinteistön omistajan tai haltijan on huolehdittava siitä, että hälytysajoneuvoille tarkoitetut ajotiet tai muut kulkuyhteydet, joista laissa käytetään nimitystä pelastustiet, pidetään ajokelpoisina ja esteettöminä. Pelastustielle ei saa pysäköidä ajoneuvoja eikä asettaa muutakaan estettä.

2.8 Siirto tiealueella tehtävän työn perusteella (6 §)

Jos pysäköidystä ajoneuvosta aiheutuu haittaa tien kunnossa- tai puhtaanapidolle taikka korjaus- tai rakennustyölle taikka tiealueella suoritettavalle ojankaivu-, kaapeli- yms. tienvarsitöille, tienpitoviranomaisella ja kunnallisella pysäköinninvalvojalla on **oikeus** ensisijaisesti tehdä ajoneuvon lähisiirto. Jos lähisiirto ei liikenteen, tilan puutteen tai muiden vastaavien syiden vuoksi ole mahdollinen, ajoneuvo voidaan toissijaisesti siirtää kunnan varastoon. Yksityisellä tiellä siirto toimitettaisiin ainoastaan yksityisen tien tienpitäjän perustellusta ja asianmukaisesta pyynnöstä, jonka perusteella kunta toimittaisi ajoneuvon lähisiirron.

Ennakkoon tiedossa olevasta tiealueella tehtävästä työstä on ilmoitettava asianmukaisin alueelle sijoitetuin merkein tai ilmoituksin vähintään kahta vuorokautta ennen suunniteltua siirtoa. Ajoneuvo saadaan siirtää vasta tämän kahden vuorokauden määräajan kuluttua. Jäljempänä 10 §:ssä on säännökset siitä, että siirtokustannukset voidaan tällöin periä ajoneuvon omistajalta tai haltijalta.

2.9 Tiealueella järjestettävä tapahtuma (6 §)

Tie- ja katualueita käytetään joskus muuhunkin kuin liikennekäyttöön. Tällaisia tilanteita ovat erilaiset urheilu- tai yleisötapahtumat, juhlat ja paraatit, joiden vuoksi ajoneuvoja saatetaan joutua siirtämään. Asiaa koskevia säännöksiä on tieliikenneasetuksen (182/1982) 8 luvussa, jossa ei kuitenkaan ole säännöksiä ajoneuvojen siirrosta. Sen vuoksi siirtolakiin on sisällytetty näitä tilanteita koskeva maininta. Tiealueella tienpitäjän luvalla järjestettävän tapahtuman vuoksi tienpitoviranomaisella on oikeus siirtää tapahtuman tiellä olevat ajoneuvot. Ensisijaisesti tehdään ajoneuvon lähisiirto. Jos lähisiirto ei liikenteen, tilan puutteen tai muiden vastaavien syiden vuoksi ole mahdollinen, ajoneuvo voidaan toissijaisesti siirtää kunnan varastoon.

Tässä tapauksessa tienpitoviranomaisella on siis **oikeus** siirtää ajoneuvo, ei ehdotonta velvollisuutta.

Järjestettävästä tapahtumasta on ilmoitettava asianmukaisin alueelle sijoitetuin merkein tai ilmoituksin vähintään kahta vuorokautta ennen suunniteltua siirtoa. Tienpitäjä olisi oikeutettu siirtämään ajoneuvon vasta tämän kahden vuorokauden määräajan kuluttua. Tiellä tai tiealueella järjestetyn tapahtuman vuoksi siirrettyjen ajoneuvojen siirtokustannukset voidaan periä 10 §:n nojalla myös tapahtuman järjestäjältä.

2.10 Hylätty ajoneuvo (7 §)

Oman ryhmänsä siirrettävistä ajoneuvoista muodostavat hylätyt ajoneuvot ja toisaalta romuajoneuvot. Lain määrittelyjen mukaan romuajoneuvolla tarkoitetaan ajoneuvoa, joka on jätelain tarkoittama jäte. Hylätty ajoneuvo puolestaan on sellainen ajoneuvo, joka ei edellä tarkoitettulla tavalla vielä ole jäte, mutta joka arvonsa, kuntonsa ja muiden ulkoisesti havaittavien seikkojen perusteella voidaan todeta hylätyksi. Hylättyjen ajoneuvojen siirtäminen on laissa säädetty tienpitoviranomaisen tehtäväksi, mikä tarkoittaa maanteiden osalta Tiehallintoa. Sen sijaan romuajoneuvojen poiskuljettaminen kuuluu 8 §:n nojalla kunnalle ajoneuvon sijaintipaikasta riippumatta eli siis myös maanteiden osalta. Jäljempänä tarkastellaan hylättyjen ajoneuvojen siirtämistä ja romuajoneuvojen siirtämistä erikseen.

Lain perustelujen mukaan hylätyllä ajoneuvolla tarkoitetaan ajoneuvoa, jonka ulkonaisten tunnusmerkkien perusteella voidaan ilmeisen perustellusti olettaa sen omistajan, haltijan tai muun käyttäjän jättäneen heitteille ympäristöön. Kokonaisarviointi siitä, onko ajoneuvo katsottava hylätyksi, tulee suorittaa ta-pauskohtaisesti useamman kuin pelkästään yhden kriteerin avulla. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon muun muassa ajoneuvon sijoitusaika samalla paikalla, sijoituspaikka, ajoneuvon arvo ja kunto sekä ajoneuvoliikennerekisterissä olevat tiedot. Yleisen elämäkokemuksen mukaan esimerkiksi kaukaiselle metsätaipaleelle jätetty auto on yleensä perustellusti lyhyemmän ajan puitteissa katsottava hylätyksi kuin kadulle jätetty. Toisaalta taas arvoltaan selvästi kalliimman ajoneuvon hylkääminen ei ole niin todennäköistä kuin arvoltaan vähäisen. Eri arviointitekijöitä tulee siten tarkastella yhdessä, jotta voidaan perustellusti päätyä oikeaan lopputulokseen. Hylkääminen tarkoittaa kuitenkin aina sitä, että ulkoisten seikkojen perusteella on oletettavaa esineen omistajan tosiasiasa luopuneen omistusoikeudestaan ja tahdotaan määrätä esineestä. Esineen jättäminen täysin huolehtimatta ja vartioimatta pitkäksi ajaksi samoin kuin välinpitämätön suhtautuminen mahdollisiin pyyntöihin ryhtyä toimenpiteisiin esineen suhteen ovat omiaan tukemaan olettaa esineen hylkäämisestä. Ajoneuvon hylätyksi luonnehtimiseen tulee kuitenkin toisaalta aina suhtautua niin, että arvoa omaavan esineen hylkääminen ei yleisen elämäkokemuksen mukaan ole tavanomaista. Siten ajoneuvon hylkäämistä puoltavien seikkojen kokonaisarviointi tulee aina suorittaa kriittisesti.

Jos arvon, kunnon ja muiden ulkoisesti havaittavien seikkojen perusteella on ilmeistä, että ajoneuvo on hylätty, tienpitoviranomainen on velvollinen alueellaan siirtämään ajoneuvon 3 §:ssä tarkoitettuun varastoon. Kysymyksessä on siis **siirtovelvollisuus**.

Yksityisellä tiellä tai alueella olevan hylätyn ajoneuvon kunta siirtää varastoon vain yksityisen tien tienpitäjän tai alueen haltijan perustellusta pyynnöstä. Tämä koskee soveltuvin osin myös poliisin takavari-koimia tai rikoksen tai muun sellaisen syyn johdosta esimerkiksi poliisilaitoksen paikoitusalueelle siirtämiä ajoneuvoja. Kunta voi poliisin pyynnöstä siirtää varastoon tällaisen ajoneuvon, jos omistaja tai haltija ei poliisin kehotuksista huolimatta hae ajoneuvoa pois. Poliisi vastaa 10 §:n mukaisesti viimekädessä tällaisten ajoneuvojen siirtokustannuksista.

2.11 Romuajoneuvon siirto (8 §)

Siirtolain 2 §:n i momentin 6 kohdan mukaan romuajoneuvolla tarkoitettaisiin ajoneuvoa, jota olisi pidettävä jätelain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna jätteenä. Mainitun lainkohdan mukaan jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä. Kyseessä on yleensä oltava kunnoltaan sellainen ajoneuvo, jolla ei käytännössä ole romuarvoa suurempaa käypää arvoa. Tällaisen ajoneuvon käyvän arvon voi suurimmillaan arvioida olevan korkeintaan muutama sata euroa. Liikennöitävässä kunnossa olevaa ajoneuvoa ei voida yleensä luonnehtia romuajoneuvoksi. Lain 7 §:ssä määriteltyyn hylättyyn ajoneuvoon verrattuna romuajoneuvoksi määriteltävän ajoneuvon tulee samalla täyttää aina myös kyseisessä kohdassa tarkoitettujen hylätyn ajoneuvon kriteerit, kun taas hylätty ajoneuvo ei kuitenkaan aina välttämättä ole romuajoneuvo. Esineen romuajoneuvoksi luokitteluun tulee siten suhtautua vieläkin kriittisemmin kuin esineen lu-

kittelemiseen hylätyksi. Romuajoneuvoja ovat käytännössä esimerkiksi sellaiset ajoneuvot, jotka on niiden anastamisen jälkeen poltettu käyttökelvottomiksi.

Kunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että romuajoneuvot poistetaan ympäristöstä kunnan alueella, jos romuajoneuvon haltija laiminlyö jätelain mukaisen velvollisuutensa toimittaa ajoneuvo asianmukaiseen vastaanottoaikaan. Kunnan velvollisuus on siten toissijainen ja täydentävä jätelain romuajoneuvon haltijan velvollisuuteen nähden. Kunnan velvollisuus tulee voimaan, kun romuajoneuvon haltijalla on ollut kohtuullinen aika toimittaa ajoneuvo vastaanottoaikaan. Kuten edellä hylättyjä ajoneuvoja koskevan tekstin alussa on todettu, romuajoneuvojen poiskuljettaminen kuuluu kunnalle ajoneuvon sijaintipaikasta riippumatta eli siis myös esim. maanteiden osalta. Käytännössä on kunnan ja Tiehallinnon viranomaisten syytä yhteistuumiin selvittää esille tulevat tulkintarajaukset, joita voi olla esim. siinä siirretäänkö ajoneuvo onnettomuusajoneuvona vai romuajoneuvona taikka hylättynä ajoneuvona vai romuajoneuvona.

Todettakoon, että tässäkin tehtävässä on kysymys **velvollisuudesta** siirtää romuajoneuvo asianmukaiseen jätehuoltoon vastaavasti kuin vanhan lainkin nojalla.

Yksityiseltä piha-alueelta, varastoalueelta tai muulta yksityiseen käyttöön tarkoitettulta erityiseltä alueelta kunta siirtää romuajoneuvon vain yksityisen alueen omistajan perustellusta pyynnöstä.

Kunta voi toimittaa tuottajavastuun piiriin kuuluvan romuajoneuvon suoraan jätelain 18 l §:n 1 momentissa tarkoitettulle kerääjälle tai esikäsittelijälle. Tuottajavastuun piiriin kuulumattoman romuajoneuvon eli esimerkiksi mopon, moottoripyörän tai kuorma-auton kunta luovuttaa siten kuin jätelaissa ja sen nojalla säädetään.

Romuajoneuvon viimeisen omistajan on katsottava laiminlyöneen jätelain mukaisen velvollisuutensa toimittaa romuajoneuvo asianmukaiseen vastaanottoon sekä luopuneen ajoneuvon omistuksesta. Viimeisen omistajan oikeusturva ei siten edellytä varastossa säilyttämistä.

Romuajoneuvon siirtäminen suoraan tuottajavastuujärjestelmän tai muun asianmukaisen jätehuollon hoidettavaksi ilman varastointia on yleensä tarkoituksenmukaista, kun romuajoneuvojen varastointi edellyttää romuajoneuvoista annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n mukaan varastoalueelta tiukempaa varustelutasoa kuin käyttökuntoisten ajoneuvojen varastolta. Romuajoneuvojen vastaanottoon ja varastointiin käytettävä alue edellyttää ympäristölupaa, vaikka alueella ei esikäsiteltäisikään romuajoneuvoja.

Koska kunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että romuajoneuvot poistetaan ympäristöstä, ei jätelain 20 §:ssä olevia roskaantuneen alueen puhdistusvelvollisuutta koskevia säännöksiä sovelleta näissä tapauksissa. Siirtolakia ei kuitenkaan sovelleta esimerkiksi silloin, kun ajoneuvo jätetään omalle pihalle tai maa-alueen omistajan suostumuksella tämän alueelle. Tällaisen tilanteen jatkuessa voivat tulla sovellettaviksi jätelain mukainen roskaamiskielto ja siihen liittyvät alueen puhdistamisvastuuta koskevat säännökset tai maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset rakennuspaikan käyttöä ja ulkovarastointia koskevat säännökset.

Käytännössä lienee yleensä tarkoituksenmukaista yhdistää nämä romuajoneuvojen siirtämiseen liittyvät tehtävät samalle kunnan viranomaiselle, joka huolehtii tienpitoviranomaiselle kuuluvista siirtotehtävistä. Toimivaltaa on tarkoituksenmukaista siirtää yhdelle tai useammalle viranhaltijalle. **Kunnassa on syytä tarkistaa johtosääntöjen ajantasaisuus tältä osin.**

Romuajoneuvon siirtoon liittyviä menettelyjä tarkastellaan jäljempänä.

3 KORVAUS SIIRTOKUSTANNUKSISTA

Ajoneuvon omistaja tai haltija on velvollinen korvaamaan ajoneuvon siirtojärjestelyistä, siirtämisestä, säilyttämisestä ja hallinnoinnista aiheutuneet kustannukset (10 §).

Kustannusten korvausvelvollisuus koskee lähtökohtaisesti kaikkia siirtoja ja myös romuajoneuvon siirtoa jätehuoltoon. Jos korvauksen periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, se voidaan jättää perimättä tai perittävää summaa voidaan alentaa. Käytännössä esim. ennalta arvaamattomien kunnossapitotöiden edellyttämistä ajoneuvojen siirroista ei korvausta ole syytä periä.

Kunnan viranomaisen siirto- ym. kustannukset peritään kunnan hyväksymän taksan mukaisesti. Taksan hyväksymisessä otetaan perusteena huomioon kustannusvastaavuusperiaate ja siirtojärjestelyistä, varsinaisesta siirrosta ja siirron jälkeisestä ajoneuvon varastoinnista ja käsittelystä aiheutuvat kustannukset. Tiehallinto peri siirtokustannukset valtion maksuperustelain mukaisesti.

3.1 Kunnassa on syytä tarkistaa siirtokustannuksia koskevan taksan ajantasaisuus.

Omistaja tai haltija voidaan velvoittaa korvaamaan viranomaisille aiheutuneet kustannukset siinäkin tapauksessa, että omistaja tai haltija noutaa ajoneuvon ennen kuin viranomaisen tilaama hinauspalvelu ehtii paikalle. Jos asiassa ilmenee, että ajoneuvo on ollut luvottomasti sen kuljettajan käytössä, kuten esimerkiksi ajoneuvon varkauden tai käyttövarkauden vuoksi, korvaus perittäisiin ajoneuvon kuljettajalta. Tämän toteaminen edellyttää luonnollisesti sitä, että siirretyn ajoneuvon omistaja tai haltija esittää asiasta riittävän selvityksen, jollei luvaton käyttö muutoin ilmene asiassa saaduista selvityksistä, kuten esimerkiksi poliisin antamista tiedoista. Omistajan vapautuminen korvausvastuusta ei edellytä sitä, että ajoneuvon kuljettajan henkilöllisyyden olisi oltava tiedossa. Riittävää on näyttö siitä, että ajoneuvo oli alun alkaen luvottomasti eli omistajan tahdon vastaisesti otettu käyttöön.

Jos ajoneuvon siirto on toimitettu yksityisen tienpitäjän tai alueen omistajan pyynnöstä, tämä on velvollinen korvaamaan siirretyn ajoneuvon siirtokustannukset kunnalle, jollei kunta saa perittyä kustannuksia ajoneuvon omistajalta. Tältä osin korvausvastuu kattaa kuitenkin vain varsinaiset siirtokustannukset eikä ajoneuvon siirron jälkeisiä käsittely- tai säilytyskustannuksia.

Tiellä tai tiealueella järjestetyn tapahtuman vuoksi siirrettyjen ajoneuvojen siirtokustannukset voidaan siirron toimittaneen viranomaisen harkinnan mukaan periä tapahtuman järjestäjiltä. Tästä voidaan ottaa ehto tilaisuuden järjestämistä koskevaan lupaan ja se voi tulla kysymykseen erityisesti kaupallisten tapahtumien yhteydessä.

Siltä osin kuin kunta on siirtänyt poliisin pyynnöstä takavarikoidun tai muuten poliisin haltuun tulleen ajoneuvon, jota sen omistaja tai haltija ei poliisin kehoituksista huolimatta ole hakenut pois, poliisi vastaa tällaisten ajoneuvojen siirtokustannusten korvaamisesta, jos korvausta ei saada perittyä ajoneuvon omistajalta.

Korvauksen määrää vahvistettaessa on vähennyksenä otettava huomioon ajoneuvon arvo, jos kunta on saanut ajoneuvon omistusoikeuden. Mahdollinen ylijäämä on palautettava ajoneuvon edelliselle omistajalle tämän hakemuksesta. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa siirron suorittamisesta.

Eriyisestä syystä korvauspäätöksen tekijä voi myöntää maksuajan pidennystä.

Korvaus voidaan periä siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Kunta ei ole velvollinen luovuttamaan ajoneuvoa 3 §:ssä tarkoitettuun varastosta ennen kuin 10 §:n 1 momentissa tarkoitettut kustannukset on korvattu, ellei muutoksenhakutuomioistuimella toisin määrää.

Kustannusten korvaamiseen liittyviä menettelyjä tarkastellaan jäljempänä tarkemmin.

4 MENETTELYISTÄ

Uuden siirtolain säätämisedellä on ollut muun ohella tarkoituksena lisätä ajoneuvon omistajan oikeusturvaa ja selkiyttää siirtämiseen liittyviä menettelyjä. Menettelyt on pyritty saamaan mahdollisimman yksinkertaisiksi. Laissa melko pelkistetyksi säädettyjä menettelyjä saattaa olla tarpeen käytännössä täydentää eräiltä osin esim. vapaaehtoisella siirtokehoituksella ja romuajoneuvon siirtämisestä tehtävällä pöytäkirjalla, joista tarkemmin jäljempänä.

Laissa ei enää edellytetä käytettäväksi tiettyjä päätöslomakkeita. Päätösten ja asiakirjojen vähimmäissisällöstä on joiltain osin säännöksiä. Jäljempänä tarkastellaan päätösten ja asiakirjojen tarpeellista sisältöä. Tarkoituksena on mahdollisuuksien mukaan kerätä Kuntaliiton internetsivuille malleja ja aineistoa menettelyihin liittyvistä asiakirjoista.

4.1 Lähisiirto

Tienpitoviranomainen, kunnallinen pysäköinninvalvoja tai kunta voi tapauksesta riippuen siirtolain nojalla käyttää lähisiirtoa virheellisesti pysäköidyn taikka kunnossapitoa, rakentamista tai tapahtumaa haittaavan ajoneuvon siirtämisessä. Lähisiirtoa ei voi tehdä onnettomuusajoneuvoille (poikkeuksena poliisi) eikä hylätyille tai romuajoneuvoille.

Lain säännökset eivät nimenomaisesti edellytä, että viranomainen ennen lähisiirtoa kehottaisi ajoneuvon omistajaa tai haltijaa siirtämään ajoneuvon tai ilmoittaisi siirtämisaikomuksesta. Kuitenkin tällainen ilmoitus liittyy mm. ennalta tiedossa olevan kunnossapito- tai rakennustyön taikka tapahtuman johdosta tehtävään siirtämiseen. Työstä tai tapahtumasta on tällöin ilmoitettava asianmukaisin alueelle sijoitetuin merkein tai ilmoituksin vähintään kahta vuorokautta ennen suunniteltua siirtoa. Ajoneuvo saadaan siirtää vasta tämän kahden vuorokauden määräajan kuluttua. Jos on kysymyksessä ennalta arvaamaton kunnossapito- tai rakennustyö, ilmoitusta tai kehotusta ei tarvita ja ajoneuvo voidaan lähisiirtää välittömästi.

Viranomainen voi lisäksi tapauksittain harkita, olisiko tarkoituksenmukaista ensin antaa siirtokehoitus ennen lähisiirtoa. Joissain tapauksissa se voi johtaa siihen, että ajoneuvon omistaja tai haltija itse siirtää ajoneuvon pois pikaisesti eikä tarvita viranomaisen siirtotoimia. Kehotus voidaan lähettää ajoneuvon omistajalle kirjallisesti tavallisena kirjeenä, sähköpostilla tai ilmoittaa esim. puhelimitse taikka kiinnittää ajoneuvon sitä koskeva ilmoituslappu.

4.2 Siirtopöytäkirja ja ilmoitus lähisiirrosta

Lähisiirto on tosiasiallinen täytäntöönpanotoimi, joka tehdään suoraan lain nojalla. Siitä ei tehdä etukäteen hallintopäätöksiä tai muita kirjallisia asiakirjoja (poikkeuksena edellä käsitellyt merkit tai ilmoitukset taikka vapaaehtoiset kehotukset.)

Lähisiirrosta ei tehdä siirtopäätöstä.

Lähisiirrosta on siirron jälkeen laadittava pöytäkirja (tai muu kirjallinen merkintä). Pöytäkirja on syytä tehdä viipymättä siirron jälkeen, vaikka tästä ei olekaan laissa nimenomaista säännöstä.

Pöytäkirjassa on syytä mainita:

- siirron syy (sanallisesti + pykäläviittaus),
- siirretyn ajoneuvon riittävät tunnistamistiedot (esim. rekisterinnumero, merkki, väri)
- paikka, josta ajoneuvo on siirretty,
- paikka, jonne ajoneuvo on siirretty,
- ajoneuvon siirron suorittanut viranomainen yhteystietoineen, sekä
- puhelinnumero, josta siirtäjä tai tämän edustaja on tavoitettavissa.

Viranomaisen tulee säilyttää ja arkistoida tiedot siten kuin viranomaisen laatimia asiakirjoja koskevissa yleisissä säännöksissä tai määräyksissä velvoitetaan.

Lähisiirrosta on siirron suorittamisen jälkeen ilmoitettava ajoneuvon omistajalle tai haltijalle suullisesti tai kirjallisesti taikka jätettävä sitä koskeva ilmoitus näkyvälle paikalle ajoneuvon (9 §). Ilmoittamista ei siten ole tarpeen eikä syytä tehdä todisteellisesti esim. saantitodistuksella tms. kun ilmoituksen johdosta ei ole valitusoikeutta eikä tiedoksisaamisesta ala mikään valitusaika.

Lähisiirrosta tulee eräissä tapauksissa tehtäväksi korvauspäätös, mistä jäljempänä tarkemmin.

4.3 Varastosiirto

Tienpitoviranomainen, kunnallinen pysäköinninvalvoja tai kunta tapauksesta riippuen käyttävät siirtolain nojalla varastosiirtoa onnettomuusajoneuvon tai hylätyn ajoneuvon siirtoon. Varastosiirtoa käytetään myös virheellisesti pysäköidyn taikka kunnossapitoa, rakentamista tai tapahtumaa haittaavan ajoneuvon siirtämisessä, jos lähisiirto ei ole mahdollinen.

Lain säännökset eivät nimenomaisesti edellytä, että viranomainen ennen varastosiirtoa kehottaisi ajoneuvon omistajaa tai haltijaa siirtämään ajoneuvon tai ilmoittaisi siirtämisaikomuksesta. Kuten edellä on

todettu, tällainen ilmoitus kuitenkin liittyy mm. ennalta tiedossa olevan kunnossapito- tai rakennustyön taikka tapahtuman johdosta tehtävään siirtämiseen.

Lisäksi viranomainen voi tapauksittain harkita, milloin on tarkoituksenmukaista ja mahdollista ensin antaa siirtokehoitus ennen varastosiirtoa. Vapaaehtoinen kehoitusvaihe ei yleensä liene tarkoituksenmukainen ennen onnettomuusajoneuvon siirtämistä. Mahdollinen kehoitus voidaan lähettää ajoneuvon omistajalle kirjallisesti tavallisena kirjeenä, sähköpostilla tai ilmoittaa esim. puhelimitse taikka kiinnittää ajoneuvon sitä koskeva ilmoituslappu.

4.4 Varastosirrosta siirtopäätös (9 §)

Varastosirrosta tulee viipymättä siirron jälkeen tehdä kirjallinen päätös. Siirtopäätöksen tekee se viranomainen, joka on siirron toimittanut.

Siirtopäätöksessä on kerrottava

- siirron syy (sanallisesti + pykäläviittaus),
- siirretyn ajoneuvon riittävät tunnistamistiedot (esim. rekisterinnumero/ merkki, malli, väri)
- paikka, josta ajoneuvo on siirretty,
- paikka, jonne ajoneuvo on siirretty,
- ajoneuvon siirron suorittanut viranomainen yhteystietoineen,
- puhelinnumero, josta siirtäjä tai tämän edustaja on tavoitettavissa, sekä
- määräys noutaa ajoneuvo varastosta 30 päivän kuluessa uhalla, että ellei ajoneuvoa ole noudettu 30 päivän kuluessa tiedoksisaannista, ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen.

4.5 Siirtopäätöksen tiedoksianto

Siirtopäätöksen antaa tiedoksi se viranomainen, joka on tehnyt siirtopäätöksen.

Siirtopäätös tulee antaa todisteellisesti tiedoksi ajoneuvoliikennerekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle tai muulle tiedossa olevalle omistajalle ja haltijalle. Todisteellinen tiedoksianto tapahtuu lähinnä kirjeen lähettämisenä saantitodistusta vastaan taikka luovuttamalla tiedoksianto vastaanottajalle kuittausta vastaan tai haastetiedoksiantona.

Jos ajoneuvon omistaja ei ole tiedossa, päätöksen tiedoksianto tulee tehdä kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisen kunnan ilmoitustaululla. Siirtolaissa tai julkisista kuulutuksista annetussa laissa, johon siirtolain 9 §:ssä viitataan, ei ole säännöstä siitä, minä päivänä kuulutuksella tiedoksi annettun päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon. Tässä on syytä noudattaa hallintolain säännöstä siitä, että tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen ilmoitustaululle asetamisesta.

Lain perustelujen mukaan kuulutus kunnan ilmoitustaululla on katsottu tarkoituksenmukaisimmaksi tavaksi näissä tapauksissa, koska poliisi ja Tiehallintokin tekevät siirtoja, eikä näillä viranomaisilla ole toimitiloissaan ilmoitustauluja. Kunnalla tarkoitetaan sitä kuntaa, jonka alueella siirron syy on ilmennyt ja jonka alueella siirto on käynnistynyt, vaikka varasto olisi jonkin toisen kunnan alueella ja toisten kuntien kanssa yhteinen.

Siirtolaki ei siis edellytä esim. hallintolain mukaisen yleistiedoksiannon käyttämistä virallisessa lehdessä julkaistavine kuulutuksineen, vaan kunnan ilmoitustaululla kuuluttaminen riittää juridisesti tiedoksiannoksi, jos omistajaa ei pystytä selvittämään. Luonnollisestikin on hyvä, jos siirretyistä ajoneuvoista tiedotetaan laajemminkin esim. asianomaisen viranomaisen internetsivuilla. Valitusaike ja omistuksen siirtymiseen liittyvä määräaika alkaa kuitenkin sinä päivänä, kun todisteellinen tiedoksianto tapahtuu taikka seitsemäntenä päivänä sen jälkeen kun kuulutus on asetettu kunnan ilmoitustaululle.

Jäljennös siirtopäätöksestä tai varastoon siirrettyjen ajoneuvojen yksilöinnin kannalta olennaiset tiedot sisältävä luettelo on lähetettävä virkakirjeellä poliisille.

Ajoneuvon siirtymisestä kunnan omistukseen on tarkemmat säännökset lain 11 §:ssä. Lain perustelujen mukaan aikaisempaan verrattuna lyhennetty varastointiaika ennen omistuksen siirtymistä ei ole omistajan kannalta kohtuuton, sillä tähänastisten kokemusten perusteella ajoneuvoistaan todellisuudessa huolehtivat omistajat ja haltijat noutavat virheellisen pysäköinnin tai tietyön vuoksi siirretyt hyväkuntoiset

ajoneuvot tavallisesti muutaman päivän kuluttua siirrosta, mutta hylättyjä tai huonokuntoisia ei yleensä noudeta lainkaan.

4.6 Muutoksenhaku siirtopäätökseen

Siirtopäätökseen voi hakea muutosta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta hallintovalituksella alueelliseen hallinto-oikeuteen. Päätökseen tulee liittää valitusosoitus. Valitusaika siis alkaa todisteellisesti tiedoksiantopäivästä tai tuntemattoman ajoneuvon omistajan osalta seitsemäntenä päivänä siirtopäätöstä koskevan kuulutuksen kunnan ilmoitustaululle asettamisesta.

Siirtopäätöstä koskevan valitusoikeuden merkitys on jossain määrin tulkinnanvarainen. Käytännössä muutoksenhaussa voitaneen lähinnä jälkikäteen selvittää, oliko viranomaisella lakiin perustuva oikeus suorittaa siirto; itse siirtotoimenpidehän on jo suoritettu ennen siirtopäätöksen tekemistä, joten siihen ei muutoksenhaulla enää voida vaikuttaa. Valituksen lopputuloksella saattaa luonnollisestikin olla merkitystä myös siirtokorvausten kannalta, mutta on huomattava, että korvauksista tehdään erillinen päätös, johon on itsenäinen valitusoikeus. Vanhassa laissa siirtopäätökseen ei voinut hakea muutosta ja valitusoikeuden lisäämistä koskemaan myös siirtopäätöstä on pidetty ajoneuvon omistajan tai haltijan oikeusturvan kannalta tarpeellisena.

4.7 Romuajoneuvo, ilmoitus ennen siirtämistä

Edellä luvussa "siirtämisen perusteista", otsikon "romuajoneuvon siirto (8 §)" alla on tarkasteltu sitä, milloin on kyse romuajoneuvosta ja että toimivalta ja siirtovelvollisuus näissä asioissa on kunnan sillä viranomaisella, jonka tehtäväksi se on annettu johtosääntömääräyksin.

Ennen kuin romuajoneuvo siirretään, siirtoaikomuksesta on ilmoitettava ajoneuvon ajoneuvoliikennerekisteriin merkitylle viimeiselle omistajalle taikka muulle tiedossa olevalle omistajalle ja haltijalle sekä kehotettava siirtämään romuajoneuvo uhalla, että kunnan viranomainen toimittaa sen jätehuoltoon. Ilmoitus voidaan tehdä suullisesti esim. puhelimitse tai kirjallisesti tavallisella kirjeellä tai sähköpostilla.

Jos omistaja ei ole tiedossa, ilmoitus on kiinnitettävä romuajoneuvon näkyvälle paikalle.

Ilmoituksessa ja kehotuksessa on syytä mainita

- siirtoaikomuksen syy (sanallisesti + pykäläviittaus),
- siirretyn ajoneuvon riittävät tunnistamistiedot, kuten esimerkiksi rekisterinumero ja muut mahdolliset tunnistamista helpottavat tiedot,
- paikka, jossa ajoneuvo on,
- kehotuksen antanut viranomainen yhteystietoihin,
- puhelinnumero, josta viranomainen tai tämän edustaja on tavoitettavissa, sekä
- kehotus siirtää romuajoneuvo seitsemän päivän kuluessa uhalla, että ajoneuvo toimitetaan jätehuoltoon.

Kehotuksen tarkoittaman seitsemän päivän määräajan on katsottava alkavan kulua heti ilmoituksen tekemisestä tai kiinnittämisestä ajoneuvon eli ilmoituksen päiväyksestä. Tältä osin ei siis sovellettane ns. seitsemän päivän kirjeen sääntöä.

Edellä tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos romuajoneuvo on palanut tai muutoin siinä kunnossa, että se on vaaraksi ympäristölle tai ihmisille.

4.8 Romuajoneuvon siirtopöytäkirja

Romuajoneuvon siirtäminen tuottajavastuujärjestelmään kuuluvaan romuajoneuvojen vastaanottoaikaan tai muuhun jätehuoltoon on tosiasiallinen täytäntöönpanotoimenpide suoraan siirtolain nojalla. Siirtolaissa ei edellytetä tehtäväksi siirtopäätöstä romuajoneuvon siirtämisestä vastaanottoaikaan tai muuhun jätehuoltoon. Lain mukaan romuajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen kunnan ottaessa sen haltuunsa. Lain perustelujen mukaan erillisen romuajoneuvon siirtämistä tai romuajoneuvon omistusoikeuden siirtymistä koskevan päätöksen tekeminen ei ole tarpeen.

Romuajoneuvon siirtämistä ja romuajoneuvon omistusoikeuden kunnalle siirtymistä koskevan pöytäkirjan tai muun kirjallisen merkinnän tekeminen on kuitenkin tarpeen oikeusturvasyistä ja jotta tuottajavastuujärjestelmään kuuluvalle romuajoneuvojen vastaanotto paikalle tai muulle jätehuoltoon järjestävälle saadaan asianmukainen selvitys kunnan omistusoikeudesta romuajoneuvoon.

Kunnan viranomaisen on syytä ennen romuajoneuvon siirtoa ja sen vastaanotto paikkaan toimittamista tehdä siirtämisestä pöytäkirja, jossa todetaan

- että on kyse romuajoneuvon siirtämisestä (+pykäläviittaus; siirtoL 8 §),
- siirrettävän romuajoneuvon riittävät tunnistamistiedot, kuten esimerkiksi rekisterinumero ja muut mahdolliset tunnistamista helpottavat tiedot,
- paikka, josta ajoneuvo siirretään,
- romuajoneuvon siirron suorittava viranomainen yhteystietoineen,
- puhelinnumero, josta siirtäjä tai tämän edustaja olisi tavoitettavissa, ja
- että romuajoneuvo on pöytäkirjan päiväyksellä siirtynyt kunnan omistukseen.

Viranomaisen on syytä varautua antamaan kopio tai ote romuajoneuvon siirtopöytäkirjasta vastaanotto paikan pitäjälle, joka tarvitsee asiakirjan voidakseen poistaa ajoneuvon lopullisesti ajoneuvorekisteristä. Vastaanotto paikan pitäjä antaa yleensä romuajoneuvon tuoneelle viranomaiselle romuajoneuvosta EU-lainsäädännön edellyttämän romutustodistuksen. Romutustodistus on EU-oikeuden mukaan tarpeen, jotta ajoneuvo voidaan poistaa ajoneuvorekisteristä. Suomessa ajoneuvorekisteristä poistamisen kuitenkin tekee vastaanotto paikan pitäjä käytössään olevan tietokannan kautta, joten romutustodistus on lähinnä muodollisuus ja kuitti asianmukaisesta toiminnasta. Edellä sanottu koskee siis tuottajavastuun alaisia henkilö- ja pakettiautoja. Muiden ajoneuvojen osalta kunta edelleenkin tekee myös lopullisen poiston rekisteristä. Ajoneuvohallintokeskus on lähettänyt asiasta kirjeen ja lomakkeen tulostusohjeen, jotka ovat saatavissa kuntaliiton nettisivuilla <http://www.kunnat.net> näppäilemällä seuraava polku: [Etusivu](#) » [Yhdyskunta, tekniikka ja ympäristö](#) » [Ympäristönsuojelu](#) » [Kunnan siirtämien romuajoneuvojen poisto ajoneuvorekisteristä muuttuu](#),

tai suorasta linkistä: http://www.kunnat.net/k_perussivu.asp?path=1;29;356;24919;88934;137115

4.9 Korvauspäätös (10 §)

Ajoneuvon omistaja tai haltija on velvollinen korvaamaan ajoneuvon siirtojärjestelyistä, siirtämisestä, säilyttämisestä ja hallinnoinnista aiheutuneet kustannukset siirron suorittaneelle viranomaiselle siten kuin aikaisemmin luvussa "Korvaus siirtokustannuksista" on todettu.

Korvauksen määrästä on tehtävä päätös (korvauspäätös). Korvauspäätöksen tekee siirron toimittanut viranomainen. Korvauspäätökseen on syytä mainita

- viittaus siirtopäätökseen, lähisiirtoilmoitukseen tai romuajoneuvon siirtopöytäkirjaan
- siirron syy (sanallisesti + pykäläviittaus),
- siirretyn ajoneuvon riittävät tunnistamistiedot (esim. rekisterinumero, merkki, väri)
- paikka, josta ajoneuvo on siirretty,
- paikka, jonne ajoneuvo on siirretty,
- korvauksen määrä ja taksan sovelletut kohdat,
- ajoneuvon siirron suorittanut viranomainen yhteystietoineen, sekä
- puhelinnumero, josta viranomaisen edustaja on tavoitettavissa.

4.10 Korvauspäätöksen tiedoksianto

Korvauspäätös annetaan tiedoksi siirretyn ajoneuvon omistajalle, haltijalle tai kuljettajalle tavallisella tiedoksiannolla siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Tavallista tiedoksiantoa koskeva säännös on hallintolain 59 §:ssä. Säännöksen mukaan vastaanottajan katsotaan saaneen kirjeellä lähetetystä asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä. Korvauspäätös lähetetään siis käytännössä tavallisella virkakirjeellä ajoneuvon omistajalle, haltijalle tai kuljettajalle. Tavallinen ns. seitsemän päivän kirje on viranomaisen kannalta toimiva ja saajien kannalta riittävä, sillä saantitodistusta vastaan lähetettyjä ilmoituskirjeitä ei useinkaan vastaanoteta, ja varastosiiirtoa koskenut siirtopäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi jo aikaisemmin.

Korvauspäätös voidaan käytännössä tietysti antaa asianomaiselle tiedoksi myös henkilökohtaisesti, jolloin tiedoksiantoajankohta käy ilmi laaditusta todistuksesta. Korvauspäätöstä ei voi antaa tiedoksi 9 §:n mukaisella kuulutuksella kunnan ilmoitustaululla. Jos on tarpeen tehdä korvauspäätös, vaikka ajoneuvon omistajaa tai tämän yhteystietoja ei ole saatu selville, päätös lienee mahdollista antaa tiedoksi hallintolain mukaisella yleistiedoksiannolla kuuluttamalla virallisessa lehdessä ja kunnan ilmoitustaululla tai lehti-ilmoituksella. Tämä ei kuitenkaan yleensä tulle kysymykseen.

4.11 Korvauksen periminen (11 §)

Korvaus voidaan sitä koskevan päätöksen nojalla periä ajoneuvon omistajalta tai haltijalta suoraan ulosottoitse siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) on säädetty. Ulosottoon lähettäminen edellyttää, että korvauspäätös on lainvoimainen.

Kunta ei ole velvollinen luovuttamaan ajoneuvoa varastosta ennen kuin kustannukset on korvattu, ellei hallinto-oikeus toisin määrää.

Erytisestä syystä voidaan myöntää maksuajan pidennystä. Jos korvauksen periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, se voidaan jättää perimättä tai perittävää summaa voidaan alentaa.

Korvauksen määrää vahvistettaessa on vähennyksenä otettava huomioon ajoneuvon arvo, jos kunta on saanut ajoneuvon omistusoikeuden. Mahdollinen ylijäämä on palautettava ajoneuvon edelliselle omistajalle tämän hakemuksesta. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa siirron suorittamisesta.

4.12 Ajoneuvon siirtyminen kunnan omistukseen, pöytäkirja (12 §)

Siirtolain mukaan ajoneuvo siirtyy sen kunnan omistukseen, jonka alueelta ajoneuvo on siirretty, jos ajoneuvon omistaja tai haltija ei nouda varastoon siirrettyä ajoneuvoa 30 päivän kuluessa sen jälkeen, kun hänen on katsottava saaneen tiedon lainvoimaisesta siirtopäätöksestä.

Edellytyksenä ajoneuvon siirtymiselle kunnan omistukseen on siis, että

- siirtopäätös on annettu tiedoksi omistajalle tai haltijalle joko todisteellisesti tai kuuluttamalla, jos omistajasta ei ole tietoa,
- on kulunut 30 päivää tiedoksisaamisesta, ja
- päätös on lainvoimainen eli siihen ei ole haettu muutosta.

Siirtolaki ei nimenomaisesti edellytä, että ajoneuvon siirtymisestä kunnan omistukseen tehdään päätös. Oikeusturvavasyistä ja jotta ajoneuvon rekisteröintiin tai rekisteristä poistamiseen liittyvissä asioissa ei tulisi epäselvyyttä, on kunnan viranomaisen syytä tehdä ajoneuvon siirtymisestä kunnan omistukseen pöytäkirja. Ennen pöytäkirjan tekemistä saattaa olla syytä hankkia alueellisen hallinto-oikeuden lainvoimaisuustodistus siirtopäätökseen tai ainakin tarkistaa kirjaamosta lainvoimaisuus. Pöytäkirjan kopio tai ote voidaan tarvittaessa esittää rekisteröinnistä huolehtivalle viranomaiselle tai romuttamisen yhteydessä romuajoneuvojen vastaanottoaikaan pitäjälle.

Ajoneuvon kunnan omistukseen siirtymistä koskevassa pöytäkirjassa on syytä olla:

- viittaus siirtopäätökseen ja sen tiedot
  - siirron syy (sanallisesti + pykäläviittaus),
  - siirretyn ajoneuvon riittävät tunnistamistiedot (esim. rekisterinnumero/ merkki, malli, väri)
  - paikka, josta ajoneuvo on siirretty,
  - paikka, jonne ajoneuvo on siirretty,
  - ajoneuvon siirron suorittanut viranomainen yhteystietoineen,
  - puhelinnumero, josta siirtäjä tai tämän edustaja olisi tavoitettavissa, sekä
- siirtopäätöksen tiedoksiantotiedot (esim. saantitodistuksen päivämäärä tai kuulutuksen ilmoitustaululle asettamispäivämäärä + 7 päivää)
- toteamus, että ajoneuvo on ollut varastossa 30 päivän ajan siirtopäätöksen tiedoksiannosta ja siirtopäätös on lainvoimainen, joten ajoneuvo on pöytäkirjan päiväyksellä siirtynyt kunnan omistukseen.

Siirtolakia koskevan hallituksen esityksen perusteluissa on tarkasteltu varastointiajan lyhentämistä kolmesta kuukaudesta kuukauteen ja todettu mm. seuraavaa: Tähänastisen kokemuksen mukaan omistajat eivät nouda varastoon siirrettyjä ajoneuvoja kovinkaan usein nykyisen kolmen kuukauden mittaisen mää-

rääjan kuluessa. Siirretyistä ajoneuvoista vain noin 10 prosenttia noudetaan. Silloinkin kyse on useimmiten virheellisen pysäköinnin tai tietyön perusteella siirretyistä ajoneuvoista. Tämän vuoksi varastoalueet täyttyvät, ja kunnille tulee säilyttämisestä kustannuksia. Tähän perustuu se, että jos omistaja tai haltija ei nouda ajoneuvoa 30 päivän määräajassa sen jälkeen, kun hän on saanut tiedon varastosiertoa koskevasta päätöksestä, ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen. Tämän jälkeen kunta voi myydä ajoneuvon tai muuten huolehtia sen jatkokäsittelystä. Siirtokustannusten korvauspäätökseen ja siirtoperusteeseen voi hakea muutosta.

Isoilla paikkakunnilla kaikki tämän lain mukaiset siirtotoimet tapahtuvat saman kunnan alueella. Koska siirtopäätöksiä tekevät myös poliisi ja Tiehallinto ja koska kunnilla voi olla yhteisiä siirtovarastoja, pykälässä on selvyyden vuoksi säännös siitä, minkä kunnan omistukseen ajoneuvo siirtyy. Ajoneuvo siirtyy sen kunnan omistukseen, jonka alueella siirto on tehty. Olennaista on siis, minkä kunnan alueella 4 §:ssä tarkoitettu onnettomuus on tapahtunut, ajoneuvo on 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla virheellisesti pysäköity, 6 §:ssä tarkoitettua tietyötä on tehty tai tapahtuma järjestetty tai 7 §:ssä tarkoitettu hylätty ajoneuvo on löydetty.

5 YHTEISTYÖ (14 §)

Kuntalain 2 §:n 2 momentin nojalla kunta voi ottaa hoitaakseen muitakin kuin kunnalliseen itsehallintoon liittyviä julkisia tehtäviä eli voi siis hoitaa valtion viranomaisen tehtäviä tämän puolesta sopimuksen perusteella. Uudessa laissa on nimenomainen säännös siitä, että Tiehallinto voi sopimuksen nojalla antaa kunnalle hoidettavaksi Tiehallinnolle siirtolain mukaan kuuluvia julkisia tehtäviä. Tämän tehtävänsiirron piiriin voidaan ottaa myös hallinnollinen päätöksenteko ja asiointi muutoksenhakutuomioistuimissa ilman eri valtuutusta. Tällaisia sopimuksia on mm. pääkaupunkiseudulla ja yhteistyössä ollaan valmistelemassa sopimusmallia.